

ОСОБЛИВОСТІ АНАЛІЗУ ВИТРАТ НА ЗБУТ ПІДПРИЄМСТВ ТОРГІВЛІ

Новікова О.М., студ.

Науковий керівник – канд. екон. наук, доц. **Гаркуша Н.М.**
Харківський державний університет харчування та торгівлі

Витрати є необхідною умовою функціонування підприємства. Суттєвою складовою поточних витрат торгового підприємства є витрати на збут, які за економічною природою являють собою сукупність витрат живої й уречевленої праці, зв'язаних зі здійсненням поточної торгово-виробничої діяльності, і за натурально-речовинним складом характеризують спожиту частину матеріальних, нематеріальних, трудових і фінансових ресурсів. До цих витрат належать витрати, що безпосередньо пов'язані зі збутом товарів.

Ефективне управління витратами на підприємстві потребує ретельного їх дослідження та аналізу. Слід зазначити, що аналіз витрат може здійснюватись за загальною сумою і середнім рівнем витрат, за статтями, елементами, по групам витрат (постійні, змінні). При цьому доцільно використовувати як абсолютні так і відносні показники.

Під час аналізу витрат за статтями та елементами визначають їх частки в загальній сумі витрат, здійснюють динамічні порівняння за сумами та частками, виявляють економію або перевитрату по кожній статті або елементу, визначають статті та елементи з найбільшою часткою для прийняття заходів для їх економії.

При проведенні аналізу витрат на збут за складом і структурою пропонуємо використовувати систему аналітичних показників, основними з яких є: абсолютна і відносна зміна суми і рівня витрат на збут; темп зміни суми і рівня витрат на збут; відносна економія (перевитрата) суми і рівня витрат на збут. Слід зазначити, що з наведених аналітичних показників особливої уваги потребує визначення відносної економії (перевитрати) за сумою і рівнем витрат. Для об'єктивності обчислення цього показника вважаємо необхідним урахувувати залежність окремих статей витрат на збут від обсягу товарообороту. Слід також зазначити, що важливою передумовою доцільності здійснення витрат є своєчасне виявлення потенційних можливостей їх зменшення на базі здійснення факторного аналізу. До основних чинників, що впливають на величину та рівень витрат на збут, відноситься обсяг товарообороту, зміна роздрібних цін на товари, тарифи на транспортування, ставки орендної плати, ціни на матеріали за відповідними статтями. Отже, наведена методика економічного аналізу витрат на збут є передумовою ефективного управління ними.